

Єршова К.Є. студент гр. 281-21-1

Науковий керівник: Чорнобас В.В., доцент кафедри прикладної економіки, підприємництва та публічного управління

(Національний технічний університет “Дніпровська політехніка”; м. Дніпро, Україна)

АГРОПРОМИСЛОВИЙ СЕКТОР ТА ПЕРЕРобКА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ ЯК НАПРЯМОК ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ВІЙНИ В УКРАЇНІ

Агропромисловий сектор України залишається одним з основних чинників економіки, забезпечуючи близько 10% ВВП та понад 40% валютних надходжень [1]. В умовах війни цей сектор зазнав значних втрат через зруйнування інфраструктури, блокування портів та втрати значної частини оброблюваних земель. Зокрема, близько 20% сільськогосподарських угідь на сході та півдні країни наразі недоступні через бойові дії [2]. На цьому фоні інвестиції в переробку сільськогосподарської продукції є перспективним напрямком для забезпечення стабільності та економічного розвитку.

Інвестиції, які здійснюються економічними суб'єктами у капітал для майбутнього виробництва, націлені, насамперед, на досягнення економічної вигоди. Саме тому одним із вагомих чинників інвестицій є технічний прогрес. Поява нових продуктів і нових технологій відкривають широкі можливості у підприємців щодо зростання доходності своїх виробництв і підвищення конкурентоспроможності. Отже, через інвестиції реалізується науково-технічний прогрес, а самі інвестиції створюють інновації, використання яких приносить підприємцю додатковий прибуток, і, тим самим, відкриває можливість для створення нових інвестицій [3].

До основних факторів, що обумовлюють актуальність інвестицій у переробку сільськогосподарської продукції, такі:

1. Підвищення продовольчої безпеки. В умовах військових дій та нестабільних логістичних ланцюгів необхідність у створенні продовольчих запасів є критично важливою. Розвиток переробних підприємств дозволяє створювати стратегічні запаси продовольства, що знижує залежність від імпорту та зміцнює внутрішню автономію [4].

2. Експортний потенціал. Україна входить до трійки найбільших експортерів сільськогосподарської продукції, займаючи близько 10% світового ринку пшениці та понад 50% ринку соняшникової олії [5]. Однак, через обмеження на експорт сировини через заблоковані порти та переорієнтацію на західний кордон, вартість логістики зросла на 30-40% [6]. Розширення переробних потужностей дозволяє експортувати готову продукцію, підвищуючи додану вартість і конкурентоспроможність української продукції на світових ринках.

3. Створення робочих місць. Розвиток переробних підприємств дозволяє створювати робочі місця в сільських регіонах, знижуючи рівень безробіття та соціальне напруження. За оцінками Інституту аграрної економіки, навіть невеликі переробні підприємства здатні створити до 100 нових робочих місць, сприяючи розвитку сільських громад [7].

4. Інновації та сталий розвиток. Вкладення в біотехнології та органічне землеробство дає можливість використовувати відходи для виробництва біогазу та енергії, що сприяє екологічній стійкості та економії ресурсів. Проекти в сфері біоенергетики здатні покрити до 15% енергетичних потреб країни [8].

У Таблиці 1 представлено ключові напрямки інвестиційної діяльності в агропромисловому секторі, зокрема переробку зернових, виробництво олії, консервування та біоенергетику.

Ключові напрямки інвестицій в агропромисловий сектор України

Напрямок інвестицій	Опис та обґрунтування
Переробка зернових культур	Підвищення доданої вартості для експорту; можливість зберігати та переробляти значні обсяги зерна.
Виробництво олії та продуктів переробки	Підтримка позицій України як світового лідера з експорту соняшникової олії, розвиток виробництва олій.
Консервування овочів і фруктів	Задоволення потреб внутрішнього ринку; зменшення залежності від імпорту та забезпечення продовольчих запасів.
Біоенергетика та використання відходів	Виробництво біогазу та біопалива для задоволення потреб у відновлюваній енергії та економії ресурсів.
Органічне землеробство та експорт	Відповідність європейським стандартам; вихід на ринок ЄС з екологічно чистою продукцією.

В умовах війни агропромисловий сектор України відіграє важливу роль в економічній стабільності та забезпеченні продовольчої безпеки. Сектор зазнав серйозних втрат через знищення інфраструктури, блокаду портів та втрату сільськогосподарських земель, що робить інвестиції в переробку продукції стратегічно важливими. Інвестування у розвиток переробних підприємств сприяє підвищенню продовольчої автономії, створенню робочих місць у сільських регіонах, а також підсилює експортний потенціал України шляхом експорту готової продукції. Зокрема, вкладення в біоенергетику й органічне землеробство підвищують стійкість економіки та ефективність використання ресурсів, що сприяє загальному сталому розвитку країни.

Список використаних джерел:

1. Левченко, О. М., "Агропромисловий сектор України в умовах військового конфлікту," Економічний вісник, 2023.
2. Бойко, Т. Г., "Перспективи розвитку переробної промисловості в Україні," Агробізнес і виробництво, 2022.
3. Пилипенко Г.М., Чорнобаєв В.В. Інноваційно-інвестиційна діяльність та її регулювання в економіці України. Дніпропетровськ: НГУ, 2010. 150 с.
4. Міністерство аграрної політики та продовольства України. "Аграрний сектор у період війни: звіт за 2023 рік." URL:
5. FAO, "Global Food and Agriculture Statistical Yearbook," 2023.
6. Український клуб аграрного бізнесу (УКАБ). "Експортні можливості аграрного сектору," URL: ucab.ua.
7. Інститут аграрної економіки. "Соціально-економічний вплив аграрного сектору на регіони України," [iae.org.ua].
8. ЄБРР. "Інвестиції у відновлювальну енергетику в Україні," URL: ebrd.com.